

ادبیات پایداری با نگاهی به عاشورا

عفت جامه شورانی

سرشناسه	جامه‌شورانی، عفت، ۱۳۵۹ - نویسنده
عنوان و نام پدیدآور	ادبیات پایداری با نگاهی به عاشورا / نویسنده عفت جامه‌شورانی.
مشخصات نشر	تهران: موزه دفاع مقدس تهران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۰۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۹۴-۳۷-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	فیفا
موضوع	شعر فارسی (قرن ۱۴) - شهیدان
موضوع	شعر فارسی - شهیدان - کرمانشاه
شناسه افزوده	موزه انقلاب اسلامی و دفاع مقدس
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ ج ۴ الف / ۸۱ PIR
رده‌بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۴۳/۹۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۶۶۷۴۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نام کتاب: ادبیات پایداری با نگاهی به عاشورا

نویسنده: عفت جامه‌شورانی

ناشر: انتشارات موزه انقلاب اسلامی و دفاع مقدس تهران

ویراستار: عبدالله حکیم

صفحه آرای: وحیدرضا بابایی

طراح جلد: شبیر ترابی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶،۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۹۴-۳۷-۱

نشانی: میدان ونک - بزرگراه شهید حقانی - خیابان سرو - موزه انقلاب اسلامی و

دفاع مقدس - تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۵۷۰۲۰

۱۷	دعوت به اتحاد و دوری از تفرقه
۱۹	۱. شناساندن چهره ظالم و بیان بیدادگری‌های او
۲۰	گرایش‌های مختلف شعر پایداری عرب
۲۰	۱. گرایش ملی و قومی
۲۱	۲. دینی و مذهبی
۲۲	۳. تاریخی و اساطیری
۲۲	۴. جهانی و انسانی
۲۵	ادبیات پایداری، ایران
۳۱	حوزه‌های ادب پایداری ایران
۳۱	۱. حوزه آرمان‌ها و تفکرات
۳۲	۲. حوزه بیان شجاعت و ستایش فتح‌ها
۳۲	۳. حوزه سوگسرایي و یادکرد فاجع جنگ
۳۲	ادبیات پایداری در دوران معاصر
۳۷	مروری بر وضعیت سیاسی، اجتماعی ایران از مشروطه تا انقلاب اسلامی
۴۰	مروری بر وضعیت فرهنگی ایران
۴۸	جامعه‌شناسی ادبیات پایداری ایران
۴۹	تعهد
۵۰	حضور و نقش مردم
۵۰	تحولات اجتماعی
۵۱	رهبران معنوی
۵۱	ادبیات پایداری در دوره انقلاب اسلامی

۵۳	گذری بر شعر عاشورایی بعد از انقلاب اسلامی
۷۸	ادبیات دفاع مقدس و فرهنگ عاشورا
۸۳	شاخص‌های ادبیات پایداری در نظم و نثر دفاع مقدس
۸۵	الگوهای مذهبی و تاریخی
۸۵	سوره
۸۶	حماسه
۸۶	شیفتگی (حب)
۸۷	پیام
۸۸	وصف شهید و شهادت
۹۰	میهن‌دوستی
۹۳	توصیف جانبازان
۹۴	ستایش رزمندگان
۹۵	استناد به متون دینی و مذهبی
۹۶	تحقیر و هجو دشمن
۹۶	ترسیم چهره رنج‌کشیده و مظلوم مردم
۹۷	دعوت به مبارزه و پایداری
۹۸	القای امید به آینده
۱۰۰	منابع و مآخذ

ادبیات یا ادبیات، نوعی از ادبیات است که در آن به بیان
مظلومیت‌ها، رنج‌ها، ستم‌ها، می‌پردازد که گرفتار نظامی
استبدادی هستند. این نوع از ادبیات با توجه به مقتضیات
دوره‌های مختلف بروز پیدا می‌کند. پیام‌ها و مضمون‌های
نهفته در ادبیات پایداری می‌تواند متفاوت باشد، اما آنچه در
نظم و نثر آن عمومیت دارد، نهی سکوت در برابر استبداد، بیان
مظلومیت‌ها و رنج‌ها، ستایش مجاهدان راه آزادی و آزادگی،
قیام در برابر ظلم، ارج نهادن به سرزمین و میا به آینده‌ای
پرواز است.

همان‌طور که می‌دانیم واژه مقاومت و ادب مقاومت بر گرفته
از ادبیات و فرهنگ عرب است که در دهه شصت در ایران
کاربرد یافته است و معادل فارسی آن «ادبیات پایداری» نیز به
کار می‌رود. لازم به ذکر است زیباترین سروده‌های پایداری در
تاریخ اسلام را باید در حماسه شگفت و عظیم عاشورا جست.
قیام عاشورا بعنوان مهم‌ترین حادثه در تاریخ تشیع، تأثیر
بسیاری در نگاه و رفتار شیعیان داشته است به‌ویژه آنکه در

انقلاب و جنگ تحمیلی، به ملت ایران پشتوانه‌ای حماسی، عاطفی و نیرویی معنوی عطا کرد و همگام با آن شاعران متعهد و انقلابی نیز از واقعه عاشورا و امام حسین (ع) الهامات بسیار گرفته‌اند. بنابراین مطالعه ادبیات و فرهنگ پایداری مبتنی بر آموزه‌های اسلام به آیندگان، می‌تواند این میراث گرانبها را به آنان منتقل کند.

بر این اساس پژوهش حاضر در چند فصل تدوین شده است. فصل اول این اثر به شعر پایداری عرب، پیشینه، شاخص و گرایش‌های آن پرداخته است؛ در فصل دوم، ادبیات پایداری در ایران، حوزه‌های ادبیات پایداری ایران و سپس شعر انقلاب و دفاع مقدس به تأثیر از واقعه عاشورا بررسی شده است و در فصل سوم شاخص‌های ادبیات پایداری با نگاهی به واقعه عاشورا در نظم و نثر دفاع مقدس ذکر گردیده است. در پایان از استاد محترم دکتر محمدباقر سنگری که همواره مشوق بنده در این راستا بوده‌اند همچنین دکتر مرتضی هادیان، همکار فاضل و سخت‌کوش و تمامی متعلمین باغ‌موزه دفاع مقدس که هر یک به شکلی در سامان دادن این کتاب نقش داشته‌اند، قدردانی می‌نمایم.